

Epesas

Pol Epesas n̄bi b̄i kalip köp kalip kliñ rīka

¹ Yad Pol. God yip hag lö, Krais Jisas manö ud arep b̄i ap m̄idem, kalöp God n̄bi b̄i n̄ipe daun kub Epesas m̄idpim gau, köp an̄bi kalip kliñ rīkabin. *

² God Bapi hon abe, Bi Kub Jisas Krais abe, kalöp mög n̄ijmil ud aij gitlö, kale m̄id aij gitmim.

Krais pig midpun u, nīpe ana hon nan aij ñab

³ Bi Kub hon Jisas Krais Nap nīpe God nīp aij a gun. Ñi nīpe nīp yuö apöm hanip udö me, nīp cīg gitno, kumi kabö adö lañ nan aij aij m̄idöp gau magönjhälö ana hanip ñöb. *

⁴ Ram miñöñ hadame dagol gau git laga ñin u God haga, “Krais n̄bi b̄i nīpe m̄ideinabol gau, kale n̄bi b̄i ut, n̄bi b̄i asin̄ m̄idagöp yad gau m̄ideinabol,” a ga.

Anib u, hadame dagol gau God n̄bi b̄i m̄idmagö löm, *

⁵ ñin anibu nöp, gasi nīpe nöp nījom haga, “Ñi yad Jisas Krais n̄bi b̄i kalip udnab gau, ñi pai yad ke rö litlö, yad ke kalip udem kabö launabin,” a ga.
*

* **1:1:** Ap 18:19-21; 19:1 * **1:3:** Ep 2:6 * **1:4:** Jon 15:16 * **1:5:** Jon 1:12

6 Anıg hagöm, Ñi m̄dmagö n̄pe u hałowałö yuö apöm, hanıp ud Nap n̄magö adö n̄pe la u me, aij gö n̄n̄jöl ḡt hib n̄pe u hagno adö arab.

7 Jisas Krais hagape n̄pe lugö umöm hanıp rau adog udö, God, Bi aij yabił u, hanıp mög yabił göm, nan si nan naij ḡipun gau n̄n̄jom arö göp. Anıb u, hon n̄n̄bun God n̄pe n̄bi bi gau mög yabił göp. *

8 God n̄pe gasi n̄n̄ k̄d hiłköm nan magöñhalö gau n̄n̄jöb u, hanıp nan aij aij anıb gau hałowałö n̄n̄b.

9 Pen God n̄pe Krais aip n̄hön ḡinig ga u, nan pi göl m̄dm̄döp anıbu hanıp waiö hagö n̄n̄bun. *

10 God n̄n̄ hain hag la n̄n̄ u, nan kumi kabö adö lan̄ au abe, nan m̄n̄nöj naböj ił i abe, Krais n̄pe ańi nöp magöñhalö abad m̄deinab. *

11 God n̄pe ke gasi n̄n̄jom hag la u, magöñhalö ḡinig gab. God n̄pe ke gasi n̄n̄jom hag la, hon Krais c̄ig ḡipun n̄bi bi gau, n̄bi bi n̄pe ke l̄nabun. God n̄pe hadame dagol gau anıg gasi n̄n̄ja. *

12 N̄pe ga anıbu, hon n̄bi bi Krais n̄ip nöd n̄n̄ udno gau, God hib n̄pe hagno adö arn̄im, a göm ga.

13 Pen kale u rö nöp, Krais manö aij n̄bi bi ud kamıñ yuep manö n̄n̄jo anıbu n̄n̄ udpe, God kalöp udöm, Ana Uł kalöp ań dan̄ löm, Krais n̄bi bi n̄pe yabił hag löp.

* **1:7:** Ep 2:7; Kol 1:14

* **1:9:** Ro 16:25

* **1:10:** Kol 1:16,20

* **1:11:** Ro 8:28-29

14 God Ana hanıp aŋ daŋ m̄döp u me, hon n̄ñbun, God nan aij aij n̄bi b̄t yad hainö n̄ñabin a ga nan gau, hainö udun m̄d aij yabił ḡnabun. Anıb u, God hib n̄pe hagno adö aran. *

Pol God n̄ip sabe ga

15 Anıb u, yad n̄d n̄ñnö, kale B̄t Kub Jisas n̄ip n̄ñ udmmim, n̄bi b̄t n̄pe gau kalıp m̄dmagö l̄bim u,

16 yad hauł gagem, pör nöp kalöp a gem God n̄ip aij a göp a gem, sabe göl ḡt m̄dpin.

17 B̄t Kub hon Jisas Krais God n̄pe u, Bap aij unbö ke u, n̄ip pör hag n̄ñhem hagabin, n̄pe Ana kalöp n̄ñab n̄ñjom n̄pe kalöp gası aij n̄öm, God n̄pe aigale b̄t rö m̄döp u kalöp yamö, kale God n̄ip n̄ñ aij ḡnabim. *

18 God n̄ip sabe gem hagabin, n̄pe m̄dmagö kale aŋ daŋ mailö n̄pe n̄t lö, Krais n̄bi b̄t n̄pe nan aij unbö ke n̄ñníg gab u n̄ñnabim. Nan aij anıbu n̄ñabin a göm, God kalöp w̄ñ ala me.

19 God n̄ip sabe gem hagabin, n̄pe m̄dmagö kale aŋ daŋ mailö n̄pe n̄t lö, n̄pe B̄t klö unbö ke yabił m̄dö, hon n̄bi b̄t Krais manö aij n̄ñ udpun gau klö anıbu udpun u n̄ñnabim. Klö anıbu God n̄ñmagö n̄pe nöp m̄döp. *

20 Krais böŋ nöp umö, God klö anıbu nöp Krais urak n̄öm, kumi kabö adö laŋ au dam n̄ñmagö ȳjig böŋ n̄pe lau la. *

21 Krais God aip am b̄s göp u, ana kumi kabö laŋ n̄d abad m̄dmidal gau abe, ana kumi kabö

* **1:14:** 2Ko 1:22 * **1:17:** Kol 1:9 * **1:19:** Kol 1:11 * **1:20:**

Sam 110:1; 2Ko 13:4; Kol 2:12; 1:16; 2:10

laŋ hainö abad mideinaböl gau abe, hib kale magöñhalö yagol midö, Krais hib nipe u i adö laŋ midö niñjöl git, magöñhalö mo nipe gau midöp.

²² God nipe nibi bi nan gau magöñhalö Krais mo nipe gau la. Pen hon Krais nibi bi nipe gau magöñhalö, God Krais nip bi nabic u hag la. *

²³ Krais nibi bi nipe gau, hon hañ romaj nipe midpun. Krais nabic abe hañ romaj abe midöp me u. *

2

Krais nöp gö, hon kamij midpun

¹ Kale nan si nan naij gitmidim u, kale nibi bi böj nöp umla nibö rö midmidim. *

² Nibi bi ram minöj il i nan si nan naij gitpal rö, kale ke nöd u rö nöp gitmidim. Ñin anibu ana kumi au laŋ midpal bi kub kale göp rö, kale nöd u rö nöp gitmidim. Ana anibu nipe nibi bi God Manö udagpal gau kalip aŋ daŋ midöp. *

³ Pen nöd hon magöñhalö anibu rö nöp gitmidun. Gası hon ke niñmidun rö göl git, gası rimnap ke niñeb rö lagö, nan si nan naij nöp gitmidun. Anib u, nibi bi gau git naij gitlö God kalip pen ilön kub ñinig gab rö u, hon u rö nöp gitmidun. *

⁴⁻⁵ Anib u, hon nibi bi böj nöp umla nibö rö midaino, God aip middep rö lagö, God nibi bi pör nöp mög niñöb u, hanip midmagö yabılı löm,

* **1:22:** Sam 8:6 * **1:23:** Ep 4:10,15; Ro 12:5; Kol 1:18 * **2:1:**
Kol 1:21; 2:13 * **2:2:** Kol 3:7; Dai 3:3 * **2:3:** Kol 3:6

Krais aip ud kamıñ löt. God nipe kalöp mög nıñjöb u me, kalöp ud kamıñ yuöp. *

⁶ God hanıp Krais aip urak ñöm, kumi kabö adö laj au dam Krais Jisas aip asık ña. *

⁷ Pen God ga anıbu, nibi bı hainö yag daunabol gau, kale God nipe hanıp a göm, Krais Jisas nıp yuöm hanıp git aij yabıt ga u nıñjom, God nipe bı aij ke yabıt, nibi bı mög yabıt nıñjöb u nıñjöl a göm ga.

⁸ God kalöp mög nıñjom ud kamıñ yuöp. Krais manö aij u nıñ udpe u me, nipe anig ga. Pen kale Krais nıñ udpe kalöp udöp u, klö hon ke gitno hanıp udöp a gitim hagagmim. God nipe nöp kalöp nan aij u yıharıñ ñöb.

⁹ Kale Krais nıñ udpe kalöp udöp u, kale nan aij ap gagpe. Anıb u, hib kale ke hagpe adö arnim rö lagöp. *

¹⁰ Pen God hanıp udöm Krais Jisas nibi bı nipe git la u, God hadame gau nibi bı gau kalıp git aij göl a göm, hanıp anig ga. *

Krais Juda nibi bı gau aip, Juda nibi bı wasö gau aip ud jım ña

¹¹ Kale nıñbim, name nap kale Juda nibi bı wasö nıñjom kalöp yag daula u, kale u rö nöp Juda nibi bı wasö. Juda nibi bı gau hib kale ke hagöm, “hañ rıköp” a gitidal. Bı gau kale hañ roman anig gitpal. Pen kalöp Juda nibi bı wasö gau hib hagöm, “hañ rıkagöp” a gitidal.

¹² Pen hauł gagmim. Kale nöd Krais lau adö mıdagaiibe; kale Isrel il u hö? adö mıdaibe; God

* **2:4-5:** Ro 6:13 * **2:6:** Kol 2:12 * **2:9:** 1Ko 1:29-31; 2Di 1:9

* **2:10:** Dai 2:14

manö nīnō hag la u nīnāgpe; kale ram mīnōñ iñ i
mīdmīdim pen God nīp nīnāgmiñdim. *

13 Kale nöd God mīdöp mīlō au mīdmīdim pen
mīñi Krais hagape nīpe luga u me, Krais Jisas aip
God mīdöp au söl aubim. *

14 Anīb u, Krais nīpe uma rö, hon Juda nībi bī
gau, Juda nībi bī wasö gau mulu kal nīñun pen
pen gīmīdun waryö añ u rīb ju yuöm, iñ mīhöp
ud jīm ñöł lö, hon iñ añi ap nöp mīdpun. *

15 Jisas hañ roman löm uma rö, Juda lo manö
ke ke gau magöñhalö böñ nöp pīs ga. Jisas uma
u, hainö Juda nībi bī gau iñ u ke, Juda nībi bī
wasö gau iñ u ke mīdöm pen pen gagnaböl; nībi
bī magöñhalö gau iñ añi ap nöp mīdöm agamij
mīdeinaböl a göm uma. *

16 Jisas hañ roman nīpe mab kros ba lañ uma
u, iñ mīhöp anīb gau ud God aip jīm ña; pen pen
gep nagī u abe al pak la. *

17 Nöd ke ke yabiñ mīdmīdun u pen Krais manö
aij God aip jīm ñöł mīdep u damöm, kalöp nībi
bī mīlō kub gau rö mīdmīdim gau hag ñöñ, hon
Juda nībi bī söl gau mīdmīdun gau hag ñöñ ga. *

18 Krais ajöñ hanip adö añi hiñka anību, God
Ana nīpe añi mīdöp u nöp gö, hon iñ mīhöñgöl
Bapi mīdöp arun rö löp.

*Hon Krais lau adö mīdpun gau, God ram nīpe
rö mīdpun*

* **2:12:** Kol 1:21; Ro 9:4 * **2:13:** Kol 1:20 * **2:14:** 1Ko 12:13

* **2:15:** Kol 2:14 * **2:16:** Sek 9:10; Kol 1:20,22 * **2:17:** Ais 57:19

19 Anīb u, mīñi nībi bī ram mīnöj ke gau nībö ju apöm mīdpal rō u mīdagpim. Nībi bī adö gau ajpal rō mīdagpim. God nībi bī nīpe nöd nībö gau aip magum gīmim, nībi bī nīpe yījīg göl mīdpim. *

20 Anīb u, hon God sabe gep ram u rō mīdpun. Krais Jisas ram padö ud mīdep kub aŋ yaŋ mīdöp. Bī Jisas manö ud arep gau abe, bī God manö hagep gau abe, ram padö pro pro auan gau bīnīŋ gīpal rō u mīdpal; ram bagö bīg gīgabö gīpal rō u kale mīdpim. *

21 Krais Jisas ram padö kub aŋ yaŋ mīdö, ram anību magöñhalö jīm ñöл kub göm, Bī Kub sabe gep ram uł nīpe līnab. *

22 Anīb u, kale Epesas nībi bī Krais lau adö mīdpim gau, God nīpe kalöp u rō nöp ud ram anību aip ud jīm ñöл lö, ram raul mīgan aij nīpe u God Ana amöm mīdnab. *

3

*Pol Krais manö aij u Juda nībi bī wasö gau kalıp
hag ñīmīdöp*

1 Yad Pol, Krais nīp wög gī ñöл gī, kalöp Juda nībi bī wasö gau hag ñī ajnö, nībi bī rīmnap yīp nīñlö mulu lugö nagī līlö mīdpin. *

2 Pen kale hadö nīñbim, God yīp mög nīñjom manö aij nīpe yīp hag ñö, yad manö aij anību kalöp hag ñī ajpin. *

* **2:19:** Ep 3:6 * **2:20:** 1Ko 3:11 * **2:21:** 1Ko 3:16 * **2:22:**
1Pi 2:5 * **3:1:** Plp 1:7,13 * **3:2:** Kol 1:25

3 God yip mög nijööm, manö nipe nöd pi göl midsidöp rimnap yip yamö nijnö u, kalöp nöd köp kaliñ kliñ rikpin. *

4 Kale manö kaliñ kliñ rikabin i nij aij gitmim me, God hadame dagol gau Krais hainö ginab hag la manö u nijmim, yad manö nöd pi göl midsidöp anibu nij aij gitpin u, nijnabim.

5 God Ana nipe hanip bi Jisas manö aij ud arep bi nipe ke gau abe, bi God manö hagep bi nipe ke gau abe waiö hagöm gasi ñö, manö nibi bi nöd nijagmidal u nijbun.

6 Manö pi göl midsidöp anibu anig göl midöp: Juda nibi bi gau abe, Juda nibi bi wasö gau abe, God nan aij nibi bi nijnabin a ga u udnaböl. Kale mihöngöl hañ romaq anit nöp midsö, God ni pe Krais Jisas hag yuöm nibi bi kalip git aij ginabin a ga manö aij anibu manö kale magöñhalö. Krais Jisas manö aij u me u. *

7 God Bi klo yabiñ u yip mög nijööm ud aij göm, nan aij ke ñööm, yip Krais manö aij u wög git ñeb bi ap hag lö midsipin. *

8 God nibi bi ni pe rimnap nibi bi kub, rimnap nibi bi pro. Yad bi pro yabiñ u pen God yip mög nijööm git aij gö, Juda nibi bi wasö gau kalip Krais hanip git aij yabiñ göm ud aij yabiñ göp manö aij u hag nijbin. Pen manö anibu adiq juagöp. *

9 Pen God ni pe ram minöñ it i midöp nan gau, nan kumi kabö adö laj midöp nan gau magöñhalö git la u, ni pe ke nöp gö manö anibu pi göl midsidöp. Pen uri God yip hag lö, yad

* **3:3:** Ep 1:9-10; Kol 1:26

* **3:6:** Ep 2:13,16-19

* **3:7:** Kol 1:25

* **3:8:** 1Ko 15:9-10

manö pi göl m̄idm̄idöp an̄bu n̄ibi b̄i magöñhalö gau kalip waiö hag ñabin.

¹⁰ God ga an̄bu, uri Krais n̄ibi b̄i n̄ipe ram m̄inöñ iñi m̄idpal gau ḡilö n̄ijöñ gi, ejol kumi kabö adö lañ abad m̄idpal gau, God b̄i gasi n̄ij k̄id hiñköñ n̄ijöñ u n̄ijöñ, a göm ga.

¹¹ God ga an̄bu, n̄ipe hadame dagol gau gasi n̄ija rö nöp, Bi Kub hon Krais Jisas n̄ip hag yuöm, nan an̄bu ga.

¹² Krais Jisas n̄ip n̄ij udun c̄ig ḡipun u me, God n̄ip p̄iñiñ gagun, gasi halö nöp n̄ipe m̄idöp söl au arun.*

¹³ An̄b u, kalöp hag ñi ajnö, yip gi naij ḡilö, uñham m̄idpin u, gasi iru n̄ijagmim; yad uñham m̄idpin pen God kalöp nan aij ñinab.

Krais n̄ibi b̄i m̄idmagö yabìł löp

¹⁴ Adö an̄bu nöp yad Bapi n̄ip kugom ȳmem sabe ḡipin.

¹⁵ Bapi n̄ipe ke gi lö, yam m̄inöñ naböñ iñi m̄idpal gau abe, yam kumi kabö adö lañ au m̄idpal gau abe, hon magöñhalö yam n̄ipe m̄idpun.

¹⁶ Bapi God n̄ip sabe gabin, n̄ipe Bi mailö aij ke halö, ñijagö n̄ipe nan aij yabìł m̄idöp n̄ijöñ n̄ipe Ana n̄ipe kalöp ñö, hibur gasi m̄idmagö añ kale dañ p̄idöñ m̄ideinabim.

¹⁷ Bapi God n̄ip sabe gabin, kale Krais n̄ip n̄ij udpe, Krais m̄idmagö añ kale dañ m̄ideinab. Yad sabe gabin, kale nan n̄ihön ḡinig gabim u, God abe n̄ibi b̄i gau abe m̄idmagö l̄imim ḡinabim. *

* ^{3:12:} Jon 14:6; Ro 5:2 * ^{3:17:} Jon 14:23; Kol 1:23; 2:7

18 Yad sabe gabin, kale abe Krais n̄bi b̄i magöñhalö gau abe, Krais n̄pe pör nöp n̄bi b̄i m̄dmagö yabił l öp u n̄ññabim.

19 Krais n̄bi b̄i gau m̄dmagö yabił l öp u n̄ññabim. Pen an̄bu nöp wasö. Yad God n̄p sabe gabin u, n̄pe kalöp m̄dmagö yabił l öp u, hibur gası m̄dmagö aŋ kale ke daŋ n̄ññabim. An̄b u, God n̄pe ke aŋ kale daŋ ajmaŋ raunab.

20 Hon God n̄p hag n̄ññabun, pen n̄pe hag n̄ññabun r ö nöp gagnab; hon gası n̄ññabun r ö nöp gagnab. Kłö n̄pe ke u han̄p aŋ daŋ wög göm, n̄pe ḡi mapił ḡinab.

21 An̄b u, hon Krais Jisas n̄bi b̄i n̄pe m̄dun n̄p c̄i ḡi m̄dpun gau, hib n̄pe pör nöp pör nöp ud arno adö aran̄! An̄b unbö r ö aij.

4

Krais hañ roman̄ n̄pe j̄im ñöl / m̄dmim

1 Yad B̄i Kub wög ḡinö yip nagı l̄l ö m̄dpin u, manö hagabin i n̄ññim. God kalöp n̄bi b̄i aij yad m̄daimim a göm uda u, kale an̄b unbö r ö nöp ḡi m̄daimim. *

2 N̄bi b̄i kub m̄dpun a ḡimim kal juagmim; n̄bi b̄i hain aij gau m̄daimim. Kale pen pen manö hain hain hagmim m̄dmagö l̄mim. *

3 God Ana kalöp ud j̄im ñöl l ö, j̄im ñöl m̄dpim r ö, an̄g gun nöp agamij m̄daiun a ḡimim ḡipe arn̄im. *

4 Hon Krais n̄bi b̄i n̄pe hañ roman̄ aňi ap nöp m̄döp. Ana u aňi ap nöp m̄döp. Kale magöñhalö

* **4:1:** Kol 1:10 * **4:2:** Kol 3:12-13 * **4:3:** Kol 3:14-15

nan aij añi ap nöp hainö udnabun a ḡimim gasi halö m̄idpim. God nan aij anibu ñinabin a göm kalöp wiñ ala.

⁵ Bi Kub hon u añi ap nöp m̄idöp. Krais n̄ip n̄iñ udep adan u añi ap nöp m̄idöp. Ñig pakep u añi ap nöp m̄idöp.

⁶ Niñbi bi magöñhalö m̄idpal gau kale God añi ap nöp, Bapi añi ap nöp m̄idöp. Niñpe niñbi bi magöñhalö gau Bi Kub m̄idöp. Niñpe niñbi bi hag lö, kale magöñhalö wög niñpe ḡipal. Niñpe niñbi bi magöñhalö gau añ kale dañ m̄idöp. *

⁷ Pen Krais hanip añi añi ke ke nan aij ke ap niñe lö udpuñ. *

⁸ Anib u, God Manö u kalip kliñ r̄iköm hagla, “Ram miñönj adö lañ ara ñin u,

kauał mauał niñpe gau nagi löm,
kalip dam t̄ip gi ud aramöm,

niñbi bi gau kalip nan aij aij ña,” a ḡila. *

⁹ Niñpe ram miñönj adö lañ ara a ḡila iñ u, aige göl göm rö m̄idöp? Me niñpe nöd miñönj naböñ añ yañ aramöm, hainö ram miñönj adö lañ ara. *

¹⁰ Anib u hon niñbun, bi miñönj naböñ añ yañ ara u, bi anibu nöp adö lañ aramöm kumi kabö adö lañ au ara. Anig ga u, ram miñönj au ḡyañ abe, ram miñönj adö lañ au abe, ram miñönj magöñhalö yabiñ arnabin a göm, anig ga.

¹¹ Bi anibu nöp niñbi bi niñpe nan aij aij ñöm, r̄imnap hag lö, Jisas manö aij ud arep wög u ḡipal; r̄imnap God manö hagep wög u ḡipal; r̄imnap niñbi bi Krais n̄ip niñagpal gau kalip Krais manö

* ^{4:6:} 1Ko 12:6 * ^{4:7:} Ro 12:3,6 * ^{4:8:} Sam 68:18 * ^{4:9:}
Jon 3:13

aij u hag ñibal; r̄imnap n̄ibi b̄ Krais n̄ip n̄iñ udpal gau kalip abad m̄idöm hag ñi aij ḡipal; r̄imnap n̄ibi b̄ ñi pai gau kalip Krais manö aij u hag ñibal. *

¹² God n̄ibi b̄ n̄ipe n̄ip wög ḡilö, Krais hañ romanj n̄ipe kub göm p̄idön̄ l̄inim a göm, n̄ibi b̄ n̄ipe gau kalip nan aij aij anib gau ña.

¹³ Krais hañ romanj p̄idön̄ lö, hon magöñhalö haj romanj añi ap rö manö aij n̄ipe n̄iñ udun, God Ñi n̄ipe aigale B̄ rö m̄idöp u n̄iñ aij gun, hon ñi pai pro rö wasö, n̄ibi b̄ majö Krais n̄ipe ke m̄idöp rö l̄inabun. *

¹⁴ Anig geinab u, hainö hon ñi pai pro rö m̄idageinabun. Ñin hain anibu, B̄ God Manö hagabun a göm, manö ke ke gau n̄ibö gau n̄ibö ud ud piral piral hagpal gau, hanip yigön udöm ñig solwara ud ado malo göp rö u gagnaböl.

¹⁵ Ñin hain anibu, hon n̄ibi b̄ gau kalip m̄idmagö lun manö n̄iñö nöp hagun, nan n̄ihön n̄ihön ḡinabun u, Nabic n̄ihön ḡiböp u n̄iñun, anib unbö rö nöp gun. Nabic u Krais me. *

¹⁶ Krais nabic m̄idö, hañ romanj k̄id ke r̄imnap k̄id ke ke r̄imnap pen pen m̄idmagö löm, wög ke ke ḡilö, k̄idiñ aram hañ romanj k̄id ke ke ud j̄im ñö, hañ romanj magöñhalö kub göm, p̄idön̄ l̄inab.

Krais n̄ibi b̄ n̄ipe midpun rö, nagi ḡisön n̄ibö adö u gun

¹⁷ Anib u, B̄ Kub manö n̄ipe u udem kalöp manö klö hagem hagabin: n̄ibi b̄ God n̄iñ udag-

* ^{4:11:} 1Ko 12:28

* ^{4:13:} Kol 1:28

* ^{4:15:} Kol 1:18; 2:19

pal gau g̫imidal rö nag̫ adö u rö gagmim. N̫bi b̫ ani̫b gau gas̫ kale m̫dagöp. *

18 Kale s̫böñ böñ au m̫dpal. Kale gas̫ ap m̫dagöp yab̫l. Gas̫ r̫imid m̫dmagö kale ke pri̫ göm manö n̫njagal. An̫b u, God kam̫n̫ n̫pe kalip an̫ dañ m̫dagöp.

19 Nan si nan naij n̫hön n̫hön g̫pal gau kale nable gagöp. An̫b u, kale nan si nan naij abönämö g̫ dam dam, uri nan si nan naij hain n̫bö r̫mnap gun a göm rap̫n halöwälö g̫lö arab.

20 Pen nöd Krais manö aij u hag n̫no n̫nj udpe u, Krais kale nag̫ adö an̫bu g̫mim a göp kalöp hag n̫no n̫njagpim.

21 Kalöp Jisas manö n̫njö u nöp hag n̫no n̫njbim me.

22 Nan si nan naij nöd g̫midim u, gas̫ r̫imid m̫dmagö kale gac g̫nab. An̫b u, nan si nan naij g̫midim u böñ nöp arö g̫mim. *

23 Gas̫ aij g̫sön n̫bö adö u nöp n̫njmim. *

24 Pen God gö n̫bi b̫ g̫sön n̫bö m̫daimim rö löp. An̫b u, nag̫ g̫sön n̫bö adö u ud halu l̫mim, God kam̫n̫ aij m̫döp rö u, God n̫pe uł ke m̫döp rö u m̫daimim. *

25 An̫b u, hon magöñhalö Krais hañ romañ n̫pe añi̫ nöp m̫dpun u me, kale magöñhalö n̫bi b̫ gau kalip piral hagm̫dim u arö g̫mim, manö n̫njö nöp hagmim. *

26 Ñ̫n r̫mnap n̫bi b̫ kalöp g̫ naij g̫lö kale mulu lugnab. Pen mulu lugö, nan si nan naij

* **4:17:** 1Pi 1:14; Ro 1:21

* **4:22:** Ro 8:13; Kol 3:9

* **4:23:** Ro

12:2

* **4:24:** Jen 1:26; Kol 3:10

* **4:25:** Kol 3:8-9; Sek 8:16

gagmim. Anıg göl mulu nıñöl git midpe nıñöl git, sıdö wad aragnım. *

²⁷ Wasö u, Seden kalöp gası naij ñö, nan si nan naij gitmim rö llop.

²⁸ Nıbi bı nan si udmidal gau hainö nan si udagöl; klö ke wög göm nan midö nıñöl git, rimnap nıbi bı mög gep rö gau kalıp ñö.

²⁹ Manö hagnig gabim u, manö naij rimnap hagagmim. Manö aij nıbi bı nıñöm, God nıp cıg aij göl rö lınım gau nöp hagmim. *

³⁰ God ñin hain u hanıp böñ nöp udnabin a göm nıñ löm, Ana Uł nıpe u nöd yuö apöm kalöp aŋ daŋ midöp u me, naij gitmim God Ana Uł nıp marö ñagmim. *

³¹ Hibur naij gö, nıbi bı rimnap nıñbe mulu lugö, kal jumim, manö pen pen hagmim, nıbi bı hag jumim, git naij gitmim gitpim u magöñhalö arö gitmim. *

³² Pen pen mög nıñmim, midmagö lımmim. Kale Krais lau adö midpe, God kalöp nan si nan naij gitpim u nıñöm arö göp rö u, kale u rö nöp pen nıñmim arö gitmim pen nıñmim arö gitmim gitmim. *

5

Mailö adö u ajaiun

¹ Kale God ñı pai midmagö aij nıpe midpim u, nıpe göp rö gitmim. *

* **4:26:** Sam 4:4; Jem 1:19-20 * **4:29:** Kol 4:6 * **4:30:** Ais 63:10; 1De 5:19; Ep 1:13-14 * **4:31:** Kol 3:8 * **4:32:** Mad 6:14; 18:22-35; Kol 3:12-13 * **5:1:** Mad 5:48

2 Krais hanıp nı̄bi bı̄ mı̄dmagö löm, God nı̄p nan dap sabe gılö hałł? aij auöp rö u, hanıp nan a göm mab ba laj uma. Krais ga anı̄bu nı̄njimim, kale ke anı̄b unbö rö nöp nı̄bi bı̄ gau kalıp mı̄dmagö löl gı̄ mı̄daimim. *

3 Pen God nı̄bi bı̄ nı̄pe ke yabı̄ł mı̄dpim u, nı̄bi si bı̄ si gı̄mim, gau ajmim hałlöwälö gı̄mim, nan aij kale gau yad udnam a gı̄mim, nagı̄ adö anı̄bu rö magöḥhalö böj nöp arö gı̄mim.

4 Uraňaň hagmim, nı̄lloj lı̄mim, manö naij hagmim gagmim. Manö anı̄bu rö hagagep yabı̄ł. Kale pen God nı̄p aij a göp a gı̄mim.

5 Nı̄? aij gı̄mim: nı̄bi si bı̄ si gı̄pal nı̄bi bı̄ gau abe, gau ajöm hałlöwälö gı̄pal nı̄bi bı̄ gau abe, nan aij kale gau yad udnam a gı̄pal nı̄bi bı̄ gau abe kale God Krais apil mı̄hau ram mınöj kumi kabö adö laj abad mı̄dpil au aragnabol yabı̄ł. Kale nan si nan naij anı̄b gau gası̄ nı̄nbäl u, nan anı̄b gau god kale rö l ö p. *

6 Nagı̄ naij hagajın anı̄b gau, nı̄bi bı̄ rı̄mnap kalöp piral hagöm hagnabol, “Nan anı̄b gau nan si nan naij wasö,” a gı̄nabol. Kalöp piral haglö nı̄njimim rö l ö p u, nı̄l aij gı̄mim manö kale udagmim. Nan si nan naij hagajın anı̄b gau gı̄pe, God kal juöm kalöp gı̄ naij yabı̄ł gı̄nab. *

7 Manö kalıp nı̄njimim kalıp aip ajagmim.

8 Nöd sı̄bön aŋ gau mı̄dmı̄dim u pen mı̄ñi Bı̄ Kub nı̄bi bı̄ nı̄pe lı̄mim mailö nı̄pe adö u mı̄dpim. Mı̄ñi mailö nı̄pe adö u mı̄dpim rö, nı̄bi bı̄ mailö

* **5:2:** Hib 10:10; Eks 29:18

* **5:5:** 1Ko 6:9-10; Kol 3:5

* **5:6:**

Kol 2:4,8; Ro 1:18

adö u ajpal rö ajmim. Mailö ñ† pai rö m̄daimim.
*

⁹ Mailö magö u nan aij aij iru nöp p̄lnab: ḡt aij
gep magö ke ke iru yabit̄ p̄lnab; nan n̄hön n̄hön
God n̄n̄jö aij ḡnab nan gau magöñhalö p̄lnab;
nan n̄hön n̄hön n̄n̄jö nöp m̄döp pör nöp p̄lnab.

¹⁰ God n̄p aij ḡn̄m adö u nöp n̄n̄j aij ḡmim
ḡpe arn̄im.

¹¹ Sibön yaŋ ajöm nan si nan naij ḡpal u kale
aip gagmim. Nan si nan naij ḡpal u mailö adö u
hagpe n̄n̄jöl.

¹² Kale nan si nan naij pi göl ḡpal u, hon nan
an̄b gau manö nöp hagnabun u, nable ḡnab.

¹³ Ram ruö magöñhalö waiö n̄n̄jbun. An̄b u rö,
God mailö n̄pe auö, nan n̄hön pi göm ḡpal u
waiö n̄n̄naböl. *

¹⁴ Mailö auö, magöñhalö n̄n̄jbun. Adö an̄bu
nöp, n̄bi b̄t̄ r̄mnap hagpal,
“Ne umöl m̄dpan u, m̄ñni urakö,

Krais mailö n̄pe u nöp mailö pak ñ̄nab,” a
ḡpal. *

¹⁵ An̄b u, n̄bi b̄t̄ r̄mnap manö n̄n̄agöm
halöwałö ḡpal rö gagmim. Ñ†? aij ḡmim ḡt
m̄daimim. *

¹⁶ N̄bi b̄t̄ nan si nan naij nöp ḡpal ñ̄n an̄bi,
kale pör nöp n̄n̄j aij ḡmim ḡt aij ḡmim.

¹⁷ An̄b u, b̄t̄ hauł rö gagmim; B̄t̄ Kub n̄p aij
ḡnab adö u nöp n̄n̄mim ḡmim.

¹⁸ Ñ̄g wain ñ̄n̄be, hauł alagn̄im; adan an̄bu
arnabim lug paknabim. Pen, God Ana apöm

* ^{5:8:} Ep 2:13; Kol 1:13; 1Pi 2:9; Jon 12:36 * ^{5:13:} Jon 3:20-21

* ^{5:14:} Ais 26:19; Ro 13:11 * ^{5:15:} Kol 4:5

hanıp aŋ daŋ ajmaŋ raunim, a g̫mim God nıp
sabe geinabim u aij. *

19 God Manö adiŋ Sam a g̫pal gau r̫mnap pen
pen hagöl g̫, Krais manö aij u k̫map ap pen pen
hagöl g̫, B̫ Kub hib n̫pe dap raneb k̫map ap pen
pen hagöl g̫ g̫mim. Aij a gö n̫n̫jöl g̫, m̫dmagö
kale aŋ daŋ k̫map r̫mnap B̫ Kub nıp hagmim. *

20 B̫ Kub hon Jisas Krais n̫bi b̫ n̫pe m̫dpun
u me, nan n̫hön n̫hön g̫n̫im, kale p̫r n̫öp
nan magöñhalö gau Bapi God nıp aij a göl g̫
m̫daimim. *

21 Krais B̫ Kub hon m̫döp a g̫pim u me, añ
mam Krais n̫bi b̫ n̫pe m̫dpim gau pen pen ud
aij g̫mim. Añ mam ap manö r̫mnap hagainim u,
manö n̫pe udmim. *

Ber b̫ gau

22 Kale n̫bi gau, B̫ Kub manö n̫njim hain
g̫pim rö, nagamul b̫ hagöl rö n̫njim hain
g̫mim. *

23 Adö anıbu anıg göl m̫döp: Krais n̫bi b̫ n̫pe
gau hañ roman n̫pe ke m̫döp; n̫pe ke nabıc
m̫döp. Krais n̫bi b̫ n̫pe ud kamıñ yuöp. Krais
n̫bi b̫ udöm nabıc m̫döp rö, b̫ gau n̫bi kale
udöm nabıc m̫dpal. *

24 Krais n̫bi b̫ n̫pe gau kalıp hagö manö n̫pe
hain g̫pal rö, n̫bi gau, b̫ kale gau hagöl rö
magöñhalö hain göl.

* **5:18:** Luk 21:34 * **5:19:** Kol 3:16 * **5:20:** Kol 3:17 * **5:21:**
1Pi 5:5 * **5:22:** Kol 3:18; 1Pi 3:1 * **5:23:** 1Ko 11:3; Ep 1:22

25 Pen kale bi gau, Krais nibi bi nipe gau midmagö löm uma rö nijmim, nibi kale gau u rö nöp midmagö yabił lımim. *

26-27 Krais nibi bi nipe gau midmagö löm uma u, cöc nipe u nip manö nipe hagöm, nig löm, uł mał gi aij göm, cöc mailö halö, gac pro ap, nan naij pro ap, manö pro ap wasö yabił, uł nöp midö, nipe udöm nip ke ninab. *

28 Anib unbö rö nöp, kale bi gau nibi kale gau kalip midmagö lımim. Hañ roman̄ kale ke gi aij gipim rö, nibi kale gau u rö nöp gimim. Bi nibi nipe midmagö löp u, nipe ke midmagö löp.

29 Hañ roman̄ hon u mulu kal ninagpun; ke ninno aij gö, nan magö nöl gi nöl gi abad mid aij nöp gipun. Anib unbö rö nöp, Krais nibi bi nipe abad midöp.

30 Nihön ginig: hon Krais hañ roman̄ nin kid ma kid nipe gau rö midpun.

31 Pen God Manö u kali kliñ riköm hagla, “Bi ap nibi udnig, nime nap kalip arö göm, nibi udöm jim nöl midmil, hañ roman̄ añi rö lö midpil,” a gila. *

32 Manö anibu ił ap midöp pen kale nöd ninagmidał. Yad gasi ninbin manö anibu Krais abe nibi bi nipe gau abe hagab. *

33 Pen kale bi gau magöñhalö, hañ roman̄ kale u ke midmagö libim rö, nibi kale gau u rö nöp midmagö lımim. Kale nibi gau magöñhalö, nagamul bi manö kale udmim.

* **5:25:** Kol 3:19; 1Pi 3:7 * **5:26-27:** 2Ko 11:2; Kol 1:22; Dai 3:5

* **5:31:** Mad 19:5 * **5:32:** Rep 19:7

6*Ñi pai gau; nime nap gau*

¹ Kale ñi pai gau, Bi Kub hain giu. *

² God manö unbö sidu? lan̄ haga u hagöm haga, “Name nap bi kalip ud aij giu nöp hagöm manö ap halö hagöm haga, “Kale unbö geinabim, yad kalöp nan aij ap ñinabin,” a ga. *

³ God haga, “Anig gi

⁴ Pen nap bi, ñi pai kale gau miđ aij gilañ a gie, ñi pai kale gau pa ji niñöm, manö hagnabim rö niñagnaböl. Pen ñi pai kale gau kub giłö niñöl gi, kale nap bi God Manö hag ñi aij giu hag ñöl gi miđmim. *

Bi nagi wög gi

⁵ Pen kale niñbi bi, bi kub kalöp mani rau dap liłö kalip nagi wög gi ñi miđdim gau, Krais manö hago, piñiñ gi

⁶ Bi kub gau niñmiđlö niñöl gi, wög gi aij giño, kalip aij gañ a giu nöp niñagmim;

* **6:1:** Kol 3:20 * **6:2:** Eks 20:12 * **6:4:** Kol 3:21; Sam 78:4;
Pro 22:6 * **6:5:** Kol 3:22-23; Dai 2:9-10; 1Pi 2:18

Krais n̄ip naḡ wög ḡbep rö, God n̄ip aij gañ a ḡimim, pör wög ḡ aij ḡimim.

⁷ N̄ibi b̄i m̄inön̄ naböñ ił i kalip n̄öp wög gabun a ḡimim n̄iñagmim; B̄i Kub u n̄ip wög gabun a ḡimim, aij gö n̄iñöl ḡ wög ḡimim.

⁸ Kale n̄iñbim, n̄ibi b̄i naḡ wög ḡpal gau abe n̄ibi b̄i gas̄i kale ke n̄iñöm wög ḡpal gau abe, B̄i Kub wög kale n̄iñöm, wög ḡ aij geinaböl u kalip u rö n̄öp pen n̄iñab. *

⁹ Pen kale b̄i kub n̄ibi b̄i hanip naḡ wög ḡlanj a ḡimim mani rau dap l̄ibim gau kalip ḡ aij ḡimim. Manö kłö hagpe p̄iñiñ göl ḡ wög gagöl. B̄i Kub kumi kabö adö lañ m̄idöp u, n̄ipe n̄ibi b̄i naḡ wög ḡpal B̄i Kub kale abe, n̄ibi b̄i kalip abad m̄idpal B̄i Kub kale abe m̄idöp. B̄i Kub n̄ipe n̄ibi b̄i gau kub, n̄ibi b̄i gau pro, a göm n̄iñagöp; amgö ilö n̄ipe u adip adip m̄idpal n̄iñöm n̄ipe goł ap aka goł ap aragnab. *

Wim po God ñöb u t̄ihu magum ḡ aij gun m̄idaιun

¹⁰ Manö hag naböñ junig gabin i n̄iñ aij ḡimim. B̄i Kub n̄ip c̄ig ḡipe, n̄ipe kłö n̄ipe kalöp n̄iñim.

¹¹ Seden hanip pör ḡ naij ḡnig göp u, wim po nan God hanip ñöb gau magöñhalö ud rol ḡimim, adan ramö au ułiñin l̄i m̄id aij gaimim. *

¹² N̄ibi b̄i hañ roman̄ hagape m̄idöp gau aip pen pen gagabun. Kijaki aiön̄ pi nan naij gau b̄i kub kale ił ke ke kumi kabö lañ abad m̄idöm, s̄ibön yan̄ ajpal gau aip pen pen gabun. *

* **6:8:** 2Ko 5:10; Kol 3:24-25 * **6:9:** Kol 4:1; Ro 2:11 * **6:11:** Ro 13:12; 2Ko 10:4 * **6:12:** 1Pi 5:8-9

13 Anıb u, wim po nan God hanıp ñöb gau magönjhälö ud rol lı aij ḡimim m̄idpe me, ñin bıslam m̄idep u auö, klö ḡimim nöp m̄idpe, nan r̄mnap kalöp göl rö lagnab.

14 Anıb u, God Manö n̄njö u, dip nagı rö pıg lı aij ḡimim. Abad alnaböl a ḡimim, pör nöp kabö rö gep magö u, sior p̄döñ lıbal rö, ud pabıll ba kale u lımim. *

15 Ma r̄rup lıbal rö, God aip j̄ım ñöł m̄idep manö aij u ud armim. Nıbi bı r̄mnap kalıp manö aij anıbu hagnıg pör ḡi j̄ın ḡi m̄idmim, gası anıbu nöp n̄njimim ma r̄rup rö lımim. *

16 Hałauń rıñ albal rö, God hanıp abad m̄ideinab a ḡimim nıp gası nıñ udöl ḡi m̄idpe me, nıpe gö Bı Naij Gep po nıpe mab rö inö n̄njöł ḡi alnab gau böñ nöp hoñ ḡinab. Gası anıbu nöp n̄njimim, hałauń rö rıñ ḡimim.

17 Usajıl p̄döñ bad lıbal rö, God kalöp mög n̄njöm ud kamıñ yuöp gası u, ud nabıc adö lañ usajıl bad rö lımim. Ru mılö kıd ud arbal rö, God Ana ru mılö kıd kalöp ñöb u ru mılö kıd rö ud armim. God Ana ru mılö kıd u God Manö nıpe me. *

18 Ana nıpe gası ñö n̄njöł ḡi, God nıp manö adö ke ke hag n̄njöł ḡi m̄idaimim. Gası halö m̄idmim, nıbi bı Krais lau adö m̄idpal gau magönjhälö God nıp pör nöp sabe göl ḡi m̄idaimim. *

19 Yıp u rö nöp God nıp sabe ḡipe, yıp abad m̄idöm manö magö nıpe ke yıp ñö n̄njöł ḡi, pıñıñ gagem, Krais manö aij nöd nıñagmıdal u, nıbi bı

* **6:14:** Ais 11:5; 59:17; 1De 5:8 * **6:15:** Ro 10:15 * **6:17:** Hib

4:12 * **6:18:** Luk 18:1; Kol 4:2; 1De 5:17

gau kalıp halöwałö hag ñinam. *

²⁰ Yad Krais bı nıpe mıdem, manö aij nıpe u nöp hag ajainö yıp nagı lılıö mıdpin u, pen God nıp sabe gıpe yad pıñıŋ gagem halöwałö hag ñinam. Yad u rö nöp gınam aij. *

Manö naböy magö rı̄mnap

²¹ Pen yad aigöl rö gem mıdpin u, wög nıhön nıhön gıpin u, mam aij hon Dijikas, bı God nıp pör nöp wög gı aij göp u, am jaköm kalöp magöñhalö hag ñinab. *

²² Hon aige rö mıdpun u, Dijikas amöm hagö nıñmim, gası halö mıdaimim, a gem, nıp mıdpim au yuabin.

²³ Bapi God Bı Kub Jisas Krais apil mıhau kalöp abad mıdlö nıñjöl gı, God Manö nıñ ud pıdönj göl gı mıdmim, añ mam gau aip agamıj mıdmim, pen pen mıdmagö lı mıdaimim.

²⁴ Bı Kub hon Jisas Krais nıp mıdmagö löl gı nöp mıdpim gau, God kalöp magöñhalö mög nıñöm ud aij yabıl gınım.

* **6:19:** Kol 4:3-4; 2De 3:1 * **6:20:** 2Ko 5:20; Plm 9 * **6:21:** Ap 20:4; Kol 4:7-8; 2Di 4:12

**Manö Kamīn
The New Testament in the Kobon Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kobon long Niugini**

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kobon

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 31 Aug 2023

3850151d-322e-5e07-a069-b89a616a091d